

POLOŽAJ SLOVENSКИH DEŽEL

Na kmetijskem področju je potekala prava agrarna revolucija: zmanjševanje prahe, moderno kolobarjenje z novimi kulturnimi rastlinami, ki jih je uvedla Marija Terezija. Uvajali so deteljo, koruzo in krompir, gnojili so njive s hlevskim gnojem, uvajali so hlevsko živinorejo in drugo. Tudi industrializacija je zajela slovenske kraje. Leta 1818 je bil v Trstu splavljen prvi parnik, leta 1847 je delovalo v Slovenskih deželah že 25 parnih strojev. Industrijska mehanizacija se je uveljavila najprej v tekstilni in papirni industriji. Za naše dežele je zelo pomembna železnica, ki so jo zgradili od Dunaja do Celja 1846, do Ljubljane 1849 in do Trsta 1857. Ob železnici so se razvile velika industrijska središča Maribor, Štore, Celje, Zagorje ob Savi, Trbovlje, Hrastnik, Ljubljana in Trst. Železnico je dobila tudi Koroška. Povezala je stare industrijske centre: železarna Prevalje, Guštanj, Mežica in Črna, rudnik premoga na Lešah in na Holmcu, rudnik svinca in cinka v pogorju Pece, ki sta ga izkoriščali tako avstrijska kot slovenska stran. Iz Mežice proti sredini Pece, iz Pliberške strani pa tudi proti mežiškim rovom. Nikoli se niso rudarji srečali v podzemlju Pece.

Leto 1848 je tudi na Koroško prinesla nekaj sprememb, predvsem ideja Matije Majerja Ziljskega o »Zedinjeni Sloveniji«. V drugi polovici 19. st. so prebivalci slovenskih dežel dobili nekaj pravic v zvezi z uporabo jezika in slovenskih nižjih osnovnih šol, gimnazije so bile v nemškem ali italijanskem jeziku, medtem, ko so predavanja na univerzi bila samo v nemškem jeziku. V prvi svetovni vojni so tudi Koroški fantje bili na različnih frontah, po vojni pa smo Koroško izgubili z znamenitem Koroškim plebiscitom 10. 10. 1920.